

La llibertat intel·lectual com a dret humà: la funció de les biblioteques en una societat democràtica

[English version]

① VALERIE NYE
Director de biblioteca
Institute of American Indian Arts
valnye@gmail.com

Opcions

PDF

<meta />

[Metadades](#)

Resum

Objectiu: les organitzacions internacionals han demanat a les biblioteques que evitin la censura i que donin accés a opinions diverses. Les biblioteques públiques es poden definir, en part, perquè ofereixen serveis il·limitats als usuaris, independentment de la nacionalitat, de l'estatus social o de les creences que tinguin.

Metodologia: aquest article revisa els documents que descriuen la funció que tenen les biblioteques a l'hora d'oferir i protegir la llibertat intel·lectual. S'analitzaran els casos d'organitzacions concretes, pràctiques educatives, declaracions ètiques i algunes polítiques dels Estats Units.

Resultats: en qualsevol tipus de biblioteca (biblioteques universitàries, escolars, públiques i especials) els bibliotecaris han de crear i mantenir dues polítiques importants per protegir-se de la censura: una política de creació de fons i una de reconsideració.

Resumen

Objetivo: las organizaciones internacionales han pedido a las bibliotecas que eviten la censura y que den acceso a opiniones diversas. Las bibliotecas públicas se pueden definir, en parte, porque ofrecen servicios ilimitados a los usuarios, independientemente de la nacionalidad, del estatus social o de las creencias que tengan.

Metodología: este artículo revisa los documentos que describen la función que tienen las bibliotecas a la hora de ofrecer y proteger la libertad intelectual. Se analizarán los casos de organizaciones concretas, prácticas educativas, declaraciones éticas y algunas políticas de Estados Unidos.

Resultados: en cualquier tipo de biblioteca (bibliotecas universitarias, escolares, públicas y especiales) los bibliotecarios deben crear y mantener dos políticas importantes para protegerse de la censura: una política de creación de fondo y una de reconsideración.

Abstract

Objective: Libraries have been called on by international organizations to avoid censorship and to provide access to diverse points of view. Public libraries are partially defined by their unrestricted services to patrons regardless of a person's nationality, social status, or beliefs.

Methodology: This article will review the documents that describe the role libraries have in providing and protecting intellectual freedom. Specific organizations, educational practices, ethical statements, and policies in the United States will be reviewed.

Results: Librarians in all library types (academic, school, public, and special libraries) need to create and maintain two important policies for their libraries in order to protect against censorship. These policies are a collection development policy and a request for reconsideration policy.

Paraules clau: Biblioteques, Serveis bibliotecaris, Dret a la informació, Ètica professional, Desenvolupament de col·leccions

Keywords: Libraries, Library services, Freedom of information, Professional ethics, Collection

1 Introducció

Moltes cultures i molts països creuen que la llibertat d'informació i el dret d'una persona a la privadesa són components clau del creixement personal, de l'entesa cultural i d'un món en pau. Les persones que estudien àmpliament el món i que qüestionen les normes tenen la capacitat d'explorar i qüestionar creences acceptades comunament, de trobar noves respostes als reptes i d'inventar mètodes per millorar la vida a la Terra. Una societat formada i lliure de pensament pot generar nous coneixements científics, crear tecnologies innovadores i fomentar noves idees que facin avançar les comunitats del món. Després de la Segona Guerra Mundial, molts països es van posar d'acord en la importància que creien que tenia la llibertat intel·lectual. Després d'aquesta guerra, es va reconèixer, sense vacil·lació, que els governs, mitjançant actes de guerra, havien destruït societats i delmats cultures. Els líders mundials van treballar plegats per intentar aconseguir una pau duradora a escala mundial i van crear les Nacions Unides i els seus documents rectors.

El desembre del 1948, l'Assemblea General de les Nacions Unides (ONU) va reconèixer la importància de la llibertat intel·lectual en signar la Declaració Universal de Drets Humans. La formació de les Nacions Unides i la creació d'aquest document marquen un moment transcendent en la història mundial quan diversos països trencats a causa de la guerra es van comprometre a trobar un bé comú per mantenir la pau mundial (United Nations, s.d. a). Els països que van treballar per formar l'ONU van aconseguir el consens per fer-ho perquè creien que la millor manera de mantenir la pau era permetre a les persones viure lliurement, sense opressió. Un dels aspectes fonamentals de viure una vida lliure sense opressió és la llibertat intel·lectual. L'article 19 de la Declaració Universal de Drets Humans de l'ONU defineix les llibertats intel·lectuals inherents a tots els éssers humans. Aquests drets inclouen: "the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers" (United Nations, s.d. b).

2 Documents de suport per a les biblioteques

L'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (Unesco), una agència de l'ONU, va assenyalar específicament les biblioteques públiques el 1994 quan va aprovar un document titulat *UNESCO Public Library Manifesto*. El manifest reconeix les biblioteques públiques com llocs on les persones haurien de poder buscar i explorar la informació lliurement. El document defineix què són les biblioteques públiques i estableix que haurien de proporcionar accés a tots els membres d'una comunitat; que ningú no n'hauria de quedar exclòs dels serveis per raons de "age, race, sex, religion, nationality, language or social status" (UNESCO, 1994). A més, el document indica que les biblioteques públiques haurien de crear fons inclusius i que no haurien de tenir cap mena de censura ni influència. "Collections and services should not be subject to any form of ideological, political or religious censorship, nor commercial pressure" (UNESCO, 1994).

La International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) va aprovar una declaració el març del 1999 amb més orientació per a biblioteques i bibliotecaris de tot tipus de biblioteques. El document és conegut com *IFLA Statement on Libraries and Intellectual Freedom* i inclou declaracions ètiques que ofereixen consells als bibliotecaris professionals i també declaracions que defineixen i reafirmen els conceptes descrits a la Declaració Universal dels Drets Humans. "IFLA asserts that a commitment to intellectual freedom is a core responsibility for the library and information profession. IFLA therefore calls upon libraries and library staff to adhere to the principles of intellectual freedom, uninhibited access to information and freedom of expression and to recognize the privacy of the library user" (IFLA, 1999).

El document de la IFLA s'embeu de la Declaració Universal dels Drets Humans de l'ONU i inclou aquestes afirmacions: "IFLA declares that human beings have a fundamental right to access expressions of knowledge, creative thought and intellectual activity, and to express their views publicly. IFLA believes the right to know and freedom of expression are two aspects of the same principle. The right to know is a requirement for freedom of thought and conscience; freedom of thought and freedom of expression are necessary conditions for freedom of access to information" (IFLA, 1999).

Finalment, la declaració de la IFLA demana als bibliotecaris i a les biblioteques en què treballen que siguin actius en molts àmbits. "Libraries contribute to the development and maintenance of intellectual freedom and help to safeguard basic democratic values and universal civil rights. Libraries have a responsibility both to guarantee and to facilitate access to expressions of knowledge and intellectual activity. To this end, libraries shall acquire, preserve and make available the widest variety of materials, reflecting the plurality and diversity of society" (IFLA, 1999).

3 Organismes que donen suport a les biblioteques als Estats Units

Als Estats Units, l'American Library Association (ALA) és l'organització professional a escala nacional per a biblioteques i bibliotecaris. Els membres de l'ALA van crear (i els actualitzen periòdicament) una sèrie de documents que han estat aprovats formalment per l'òrgan directiu de l'organització. Aquests documents proporcionen una base ètica als bibliotecaris que treballen a les biblioteques nord-americanes. La *Library Bill of Rights* de l'ALA es basa en la Primera Esmena de la Constitució dels Estats Units i s'ajusta a les declaracions de la IFLA. La *Library Bill of Rights* reconeix que una biblioteca és un fòrum públic on s'apren i on es comparteixen i entenen idees. Els apartats II i III de *Library Bill of Rights* assenyalen: "Libraries should provide materials and information presenting all points of view on current and historical issues.

Materials should not be proscribed or removed because of partisan or doctrinal disapproval. Libraries should challenge censorship in the fulfillment of their responsibility to provide information and enlightenment" (American Library Association, 1996).

Un altre document que serveix d'orientació a bibliotecaris, autors i llibreters dels Estats Units és *Freedom to Read Statement*. Aquesta declaració es va crear inicialment a la dècada del 1950 quan una facció del govern dels EUA va censurar la discussió, les idees i el treball creatiu. L'ALA va treballar amb l'American Book Publishers Council per elaborar una declaració conjunta acordada per bibliotecaris, llibreters i editors (Magi i Garner, 2015, p. 23). Des que es va escriure el 1950 aquesta declaració s'ha anat actualitzant amb alguns canvis i avui en dia la declaració fundacional diu: "It is in the public interest for publishers and librarians to make available the widest diversity of views and expression, including those which are unorthodox, unpopular, or considered dangerous by the majority" (American Library Association, 2004). Aquesta declaració es basa en la creença que les veus minoritàries poden tenir una veritat nova o important que sigui interessant per a la majoria de la societat. També assenyalava que els ciutadans en una democràcia haurien de tenir accés a tota la informació perquè cada persona pugui decidir per si mateixa en què creu.

Una de les principals vies mitjançant la qual els bibliotecaris poden rebre respostes a qüestions sobre llibertat intel·lectual és l'Office of Intellectual Freedom (OIF) de l'ALA. Aquesta Oficina nacional ajuda els bibliotecaris donant-los consells i suport quan hi ha un risc de censura en una biblioteca. Els bibliotecaris poden contactar amb aquesta Oficina quan es posa en dubte material bibliotecari o durant una crisi de llibertat intel·lectual. Els bibliotecaris poden compartir informació confidencialment amb els empleats de l'OIF sobre els problemes que hi ha a la biblioteca o comunitat. Els membres del personal de l'OIF, al seu torn, aporten recursos per ajudar-los en aquestes situacions.

L'OIF treballa amb la Freedom to Read Foundation (FTRF), una organització sense ànim de lucre que "supports the right of libraries to collect – and individuals to access – information" (Freedom to Read Foundation, 2017a). L'FTRF també participa en accions legals per protegir la llibertat intel·lectual en tots els àmbits (no només biblioteques), com una part implicada en litigis o presentant informes *amicus curiae*⁴ quan les demandes estan d'acord amb la missió de l'organització (Freedom to Read Foundation, 2017b). L'OIF i l'FTRF es comprometen a oferir formació continuada, que cada cop té més matisos sobre llibertat intel·lectual, als bibliotecaris sobre el terreny en forma de conferències, sessions en línia, blogs i el *Journal of Intellectual Freedom and Privacy*, que s'acaba de publicar.

L'OIF coordina dos esdeveniments nacionals de sensibilització cada any que defensen la llibertat intel·lectual i la privacitat dels usuaris de les biblioteques: la Banned Books Week i la Privacy Week. L'Oficina elabora logotips i tríptics per complementar el material i la programació que les biblioteques ofereixen a escala local. El material creat i compartit per l'OIF ajuda a difondre l'enorme tasca que fan els bibliotecaris per evitar la censura del material bibliotecari. Les biblioteques universitàries, escolars i públiques de tot el país celebren la Banned Books Week cada any durant l'última setmana de setembre en la qual programen diversos esdeveniments i material per als usuaris de les biblioteques, que inclouen presentacions locals, lectures, projeccions cinematogràfiques i taules rodones.

La paraula "celebrar" en combinació amb "llibres prohibits" (*banned books*) pot semblar un oxímoron per a aquells que defensen la llibertat intel·lectual. Tanmateix, els bibliotecaris dels Estats Units han adoptat aquesta idea i utilitzen la setmana per reconèixer els llibres que han suscitat queixes o que han estat prohibits.² La setmana proporciona una plataforma perquè els bibliotecaris parlin sobre la feina difícil i controvertida que la professió fa per protegir material quan hi ha membres de la comunitat que intenten eliminar-lo de biblioteques i escoles. Aquesta setmana també permet als bibliotecaris establir vincles amb els mitjans i polítics; debatre sobre la llibertat intel·lectual i la funció transcendental que té la llibertat intel·lectual en el procés democràtic. Sovint hi ha històries en mitjans de comunicació nacionals i locals sobre biblioteques, censura, llibres prohibits i la funció que tenen els bibliotecaris per evitar la censura.

4 La funció de l'educació universitària als Estats Units

Tots els documents i organitzacions professionals presentats en la primera part d'aquest article conformen el currículum sobre ètica i llibertat intel·lectual que s'ofereix als bibliotecaris professionals quan es graduen en estudis de biblioteconomia als Estats Units. Les facultats de biblioteconomia poden oferir cursos que tractin específicament sobre la llibertat intel·lectual i els principis ètics de la biblioteconomia, o els podrien incloure en el pla d'estudis. A la University of Iowa School of Library and Information Science, l'assignatura corresponent, "Cultural Foundations" (Fonaments Culturals), inclou l'ètica professional com una part del currículum bàsic (Universitat d'Iowa, 2017). Les facultats de biblioteconomia també poden optar per integrar l'ètica de la biblioteconomia al llarg del pla d'estudis de tot el grau. Per exemple, la San Jose State University's School of Information incorpora aspectes de llibertat intel·lectual en tot el pla d'estudis, i a més assignatures optatives com, per exemple, "Intellectual Freedom Seminar" (Seminari de Llibertat Intel·lectual) (San José State University, 2016).

En els darrers temps, hi ha hagut una preocupació creixent sobre la formació en ètica que reben els bibliotecaris a la universitat. Per aquest motiu, recentment el Committee on Professional Ethics de l'ALA va fer una enquesta sobre els programes de les facultats de biblioteconomia que hi ha als Estats Units. L'objectiu de l'enquesta era determinar si l'ètica s'estava ensenyant prou bé als nous professionals que entren en el terreny de la biblioteconomia. Les respostes a l'enquesta dels programes universitaris participants indiquen que els problemes ètics i l'ètica a la biblioteca, com ara la llibertat intel·lectual, s'inclouen en les assignatures de tots els programes, però no són un punt significatiu en els estudis de biblioteconomia que s'ofereixen als Estats Units actualment. L'informe es planteja com una crida a l'acció per als bibliotecaris professionals i per als professors d'estudis de biblioteconomia, i conclou que "in order for those values and ethical responsibilities to be embraced by future generations of library workers, they must be a central learning outcome of any library education program" (Garner, 2016, p. 10).

Atès que l'ètica i la llibertat intel·lectual no s'inclouen de manera homogènia en els plans d'estudis de les

facultats de biblioteconomia i no tot el personal de les biblioteques té una titulació universitària en aquesta matèria, les oportunitats de formació continuada que ofereixen l'ALA, l'OIF, la Freedom to Read Foundation i altres organitzacions locals i nacionals són fonamentals per crear una entesa i un diàleg professional a escala nacional sobre la importància que té la funció dels bibliotecaris a l'hora de protegir el material bibliotecari de la censura.

5 Polítiques de creació de fons

Per tal d'integrar les declaracions ètiques formulades per la Unesco, la IFLA i l'ALA en la feina diària d'una biblioteca, els bibliotecaris elaboren polítiques de creació de fons que són específiques de la comunitat i de la missió de cada biblioteca. Les polítiques de creació de fons les desenvolupen tots els tipus de biblioteques: biblioteques universitàries, escolars, públiques i especials. La legislació nord-americana no obliga les biblioteques dels Estats Units a tenir polítiques de creació de fons, però els que els proporcionen inversions sí que podrien demanar polítiques de creació de fons que es vagin actualitzant per tal de donar més diners a una biblioteca. Els bibliotecaris professionals i els qui ofereixen finançament a les biblioteques han reconegut que una política de creació de fons ben definida és sinònim d'una biblioteca ben dirigida. Aquestes polítiques són documents públics que ajuden els usuaris i els membres de la comunitat a entendre la funció que té la biblioteca dins de la comunitat i el compromís que té la biblioteca a l'hora de comprar materials, i donar-hi accés, que reconeguin aspectes de tota la comunitat. Les polítiques de creació de fons es desenvolupen com una política de transparència per permetre que la biblioteca deixi clar quin material recopilarà i els mètodes que faran servir els bibliotecaris per avaluar el material que cal incloure en el fons. Per proporcionar la màxima transparència possible, les polítiques de creació de fons sovint es publiquen en el lloc web de la biblioteca i/o es posen a disposició dels usuaris quan ho sol·licitin.

Les polítiques de creació de fons són úniques per a cada biblioteca. El document sol començar amb una descripció de la comunitat que atén la biblioteca i en descriu la diversitat. La política inclou una descripció del fons i estableix els objectius de la biblioteca respecte del fons. Indica el material que recollirà la biblioteca i el procés de revisió que utilitzaran els bibliotecaris per prendre decisions a l'hora de comprar-ne de nou per al fons. La política l'ha d'aprovar l'òrgan directiu de la biblioteca, l'oficina supervisora i/o un supervisor general. Les biblioteques nord-americanes solen incloure el text complet de la *Freedom to Read Statement* com una part de la política de creació de fons, per així justificar el suport professional i la validesa de la política nacional.

Un exemple d'una política de creació de fons inclusiva, actualitzada i comprovada per a una biblioteca pública podria ser la que trobem al web de la Pikes Peak Library District. El document descriu la funció que té la biblioteca dins de la comunitat: "the library's service commitment is to the people within its service area including people of every age, education, background, personal philosophy, religious belief, occupation, sexual orientation, economic level, ethnic origin, and human condition". Quan es descriu la missió de recopilació de la biblioteca s'assenyala: "The library seeks to develop an outstanding collection for a large and diverse population, within the constraints of budget allocations and shelf space. [The library] strives to provide materials reflecting a variety of perspectives, with emphasis on new and popular materials... Materials purchased for the collection are not an endorsement by [the library] of either the content or viewpoint presented in them" (Pikes Peak Library District, 2016).

Els bibliotecaris professionals dels Estats Units entenen que la política de creació de fons és un dels documents més importants per al funcionament i la gestió de qualsevol tipus de biblioteca. En el llibre *True Stories of Censorship Battles in America's Libraries*, de l'any 2012, els bibliotecaris presenten estudis de casos sobre les queixes que han viscut en treballar en una biblioteca. Com a part de les seves històries, els bibliotecaris reflexionaven sobre les seves experiències i donaven consells a altres bibliotecaris que s'havien trobat amb algun intent per part d'una persona o d'un grup de retirar material del fons de la biblioteca. En aquestes reflexions, els bibliotecaris comentaven una vegada i una altra els avantatges i els inconvenients de tenir polítiques de creació de fons, i defensaven que cal tenir una política actualitzada que pugui llegir i entendre tot el personal de la biblioteca (Nye i Barco, 2012).

6 Polítiques de reconsideració

Una altra política bàsica que elaboren moltes biblioteques dels Estats Units és una política de reconsideració. Els bibliotecaris reconeixen que, en una societat democràtica, la ciutadania a la qual dona servei una biblioteca té dret a expressar una oposició al fons de la biblioteca. La política de reconsideració proporciona un camí als usuaris de la biblioteca i/o ciutadans de la comunitat per poder expressar la seva preocupació pel material disponible a la biblioteca i sol·licitar que la biblioteca retiri el material. Les polítiques de reconsideració es fan actives quan una persona fa una sol·licitud formal perquè una biblioteca elimini material del seu fons. La majoria de les biblioteques defineixen la "sol·licitud formal" com una sol·licitud que es fa directament a la biblioteca per escrit perquè es retiri un material concret del fons. Les polítiques de reconsideració ben definides inclouen els procediments que els usuaris han de seguir per presentar una reclamació formal i els passos que ha de seguir el personal de la biblioteca un cop rebuda aquesta sol·licitud formal de reconsideració.

La Pikes Peak Library District presenta bons exemples de fraseologia i de procediments per a sol·licituds de reconsideració. Un fragment de la declaració d'aquesta biblioteca indica: "The library believes in the freedom of information for all and does not practice censorship... Selections are not made on the basis of anticipated approval or disapproval, but on the merits of the material and collection needs... A formal process has been developed to assure that complaints and requests for reconsideration are handled in an attentive and consistent manner" (Pikes Peak Library District, 2016).

Per tal de garantir que totes les queixes sobre el material es tractin de la mateixa manera, algunes biblioteques demanen que l'usuari faci la reclamació per mitjà d'un formulari elaborat per la mateixa biblioteca que descriu la informació que la persona ha de proporcionar sobre el material que voldria que

es retirés del fons. El formulari sol demanar la informació de contacte bàsica de l'usuari, informació bàsica sobre el material en qüestió, una declaració sobre el motiu pel qual volen que es retiri de la biblioteca i una descripció específica de per què el material és ofensiu.

Una vegada presentada la sol·licitud formal, la biblioteca ha de seguir els procediments que ha definit en la política. És important que se segueixi la política i que totes les queixes relacionades amb els materials de la biblioteca es tractin amb equitat, independentment de qui ho demani. Si no s'atenen correctament les queixes, per a una biblioteca això pot representar un desastre en les seves relacions públiques i/o polítiques. La política de reconsideració sol demanar que el director o directora de la biblioteca revisi el material en qüestió i en prengui les decisions pertinents. El procés també pot implicar aportacions i decisions preses per un comitè designat, un òrgan directiu de la biblioteca i/o els departaments que supervisen la biblioteca.

La política de reconsideració creada per la North Kansas City Public Library és un exemple dels tipus de procediments que podria incloure una política de reconsideració. La política permet que una persona faci demanda formal emplenant un formulari. La política explica que el formulari és revisat per un comitè format per personal, designat pel director o directora de la biblioteca. La direcció de la biblioteca ha de respondre per escrit a la persona que fa aquesta petició amb la decisió que han pres respecte del material una vegada que el comitè hagi pres la seva decisió. Si la persona no està satisfeta amb la decisió del comitè, la política defineix com s'hi pot recórrer. La política estableix que la decisió final dins del procés pertany a l'òrgan directiu de la biblioteca (North Kansas City Public Library, 2005).

7 Polítiques i organismes professionals que limiten la censura

Les polítiques de creació de fons i les polítiques de reconsideració són fonamentals per a les biblioteques, perquè el material de les institucions públiques es posa en dubte sovint i els bibliotecaris confien en aquestes polítiques per mantenir els materials qüestionats a les biblioteques. *The State of America's Libraries 2017* de l'ALA assenyalava que el 2016 es van presentar 323 queixes a l'OIF (American Library Association, 2017, p. 16). L'ALA indica que el 49 % de les queixes sobre els materials es van fer a les biblioteques públiques i el 50 % a escoles i biblioteques escolars. L'any 2016, en el 42 % dels casos, "els pares" van ser els qui van iniciar aquestes queixes i en el 31 % dels casos van ser els "usuaris" qui les van fer. Les raons més freqüents que es donen per qüestionar el material de les biblioteques nord-americanes són perquè la persona que fa la queixa creu que és sexualment explícit; té un llenguatge ofensiu; descriu la violència, o té un personatge o una història relacionats amb lesbianes, gais, bisexuals o transgènere. Gràcies a les polítiques de la biblioteca, la formació, el compromís de la comunitat i el suport professional, només el 10 % de les queixes fetes als Estats Units acaben amb la retirada del material (American Library Association, 2017, p. 19).

Les dades que recopila l'ALA són importants per avaluar el panorama de queixes sobre llibres que es fan als Estats Units, però no és obligatori informar-ne l'ALA. Tot i que és un procediment anònim, l'ALA reconeix i considera que només una part de les queixes que es fan als Estats Units es documenten formalment a la base de dades nacional perquè els bibliotecaris temen que informar sobre un incident a l'organització nacional pot dificultar-los la feina. Aquells bibliotecaris que sí que s'han posat en contacte amb l'ALA expliquen que han tingut una experiència positiva a l'hora d'obtenir informació i rebre ajuda per defensar els llibres de les seves biblioteques. Un bibliotecari involucrat en una queixa sobre un llibre que va tenir molt de ressò va explicar: "I contacted the ALA Office of Intellectual Freedom in Chicago, the ultimate source for all intellectual freedom concerns. Their outstanding staff of lawyers, advisors, and other hardworking activists is a resource anyone may call upon" (Christos, 2012, p. 81).

Molts bibliotecaris que han utilitzat polítiques de creació de fons i polítiques de reconsideració durant una queixa de censura aconsellen a la resta de bibliotecaris que escriguin i mantinguin actualitzades les polítiques de la seva biblioteca. Matt Nojonen, en el llibre *True Stories of Censorship Battles in America's Libraries*, dona un exemple de com una política de creació de fons i un òrgan directiu ben format van contribuir a mantenir un llibre dins del fons de la seva biblioteca. En la seva història, un usuari va presentar una sol·licitud en una biblioteca pública per reconsiderar un llibre titulat *Mastering Multiple Position Sex*. Nojonen explica: "The library's board fully endorsed the concept of intellectual freedom in the library's mission statement and policies addressing circulation, collection development, and acceptable use of the Internet. Our collection development policy incorporates standard language, including the *Library Bill of Rights*, *Freedom to Read Statement*, [and] *Freedom to View Statement*... These documents guided our approach and served as an excellent framework for communicating our philosophies and goals to the individual involved and the public at large" (Nojonen, 2012, p. 65). En el cas de Nojonen, la biblioteca tenia una política de creació de fons ben definida i una política de reconsideració ben marcada. L'òrgan directiu de la biblioteca estava ben format sobre la important funció que tenen les biblioteques per garantir la llibertat intel·lectual, i va poder confiar en els procediments establerts per la biblioteca i en els documents nacionals per conservar el llibre en el seu fons.

8 Conclusió

Formar la gent sobre la llibertat intel·lectual i el lliure accés a la informació és una de les funcions més importants que tenen els bibliotecaris en les societats democràtiques. No obstant això, la creença que la llibertat intel·lectual és un dret humà i que la llibertat d'accés a la informació és un component clau de la llibertat intel·lectual depèn de les creences i conviccions de les persones que viuen a les nostres comunitats. La Knight Foundation és una organització sense ànim de lucre nord-americana que es dedica a entendre com les comunitats ben informades creen democràcies que funcionen bé. La Fundació ha après gràcies a la seva recerca que la manera com generació rere generació es defineix i s'entén la llibertat intel·lectual "is neither universal or stable: it rises and falls during times of national crisis" (Newton, 2006, p. 1). Tanmateix, els estudis de la Fundació mostren que els valors de llibertat intel·lectual es poden ensenyar i, com més sovint es plantegi als estudiants qüestions sobre la llibertat intel·lectual, més

arguments tindran per donar-hi suport.

Els estudis de la Knight Foundation indiquen que els bibliotecaris no només tenen una funció essencial a l'hora de garantir que els seus col·legues, organismes directius, comitès de gestió i usuaris estiguin informats sobre l'ètica professional que protegeix la llibertat intel·lectual, sinó que també tenen una funció bàsica a l'hora de formar tothom sobre la importància que té la llibertat intel·lectual en la preservació dels drets humans. Una part d'aquesta formació exigeix que els bibliotecaris i els professors destaquin les creences i els problemes de la llibertat intel·lectual, perquè sovint s'integra a les societats democràtiques de manera tan perfecta que es fa invisible o es dona per fet. Entendre que la comprensió cultural d'aquestes llibertats no és "ni universal ni estable" és una demanda per a tots els ciutadans, i en especial per als bibliotecaris. Els bibliotecaris no haurien de silenciar la responsabilitat que té la seva professió per mantenir aquesta pedra angular cultural. Els bibliotecaris s'han d'esforçar per garantir que les declaracions ètiques professionals i les polítiques de les biblioteques defensin que la llibertat intel·lectual és un dret humà, i hi donin suport. Els bibliotecaris han d'animar els membres de la comunitat a parlar del valor de la llibertat intel·lectual reconeixent la tasca constant que fan els bibliotecaris per protegir la democràcia i el dret que tenen els humans de viure en pau, i donant-hi suport.

Bibliografia

American Library Association (1996). "Library Bill of Rights". <<http://www.ala.org/advocacy/intfreedom/librarybill> (<http://www.ala.org/advocacy/intfreedom/librarybill>) >. [Consulta: 30/06/2017].

American Library Association (2004). "The freedom to read". <<http://www.ala.org/advocacy/intfreedom/freedomreadstatement> (<http://www.ala.org/advocacy/intfreedom/freedomreadstatement>) >. [Consulta: 30/06/2017].

American Library Association (2017). "Banned and challenged books". <<http://www.ala.org/bbooks/about> (<http://www.ala.org/bbooks/about>) >. [Consulta: 30/06/2017].

Christos, Lauren (2012). "32 pages, 26 sentences, 603 words, and \$500,000 later: When school boards have their way." In: Nye, Valerie; Barco, Kathy (eds.). *True Stories of Censorship Battles in America's Libraries*. Chicago: American Library Association Editions, p. 79-85.

Freedom to Read Foundation (2017a). "About FTRF". <<http://www.ftrf.org/?page=About> (<http://www.ftrf.org/?page=About>) >. [Consulta: 30/06/2017].

Freedom to Read Foundation (2017b). "Litigation and the courts". <<http://www.ftrf.org/?page=Litigation> (<http://www.ftrf.org/?page=Litigation>) >. [Consulta: 30/06/2017].

Garnar, Martin (2016). "Professional principles and ethics in LIS graduate curricula". *Journal of Intellectual Freedom & Privacy*, vol. 1, núm. 2-3. <<https://journals.ala.org/index.php/jifp/article/view/6166/7982>>. [Consulta: 14/07/2017].

IFLA (1999). "IFLA statement on libraries and intellectual freedom". <<https://www.ifla.org/publications/ifla-statement-on-libraries-and-intellectual-freedom>>. [Consulta: 30/06/2017].

Magi, Trina J.; Garner, Martin (eds.) (2015). *Intellectual freedom manual*. Chicago: American Library Association Editions.

Newton, Eric (2006). *Future of the First Amendment 2004*. <<https://www.knightfoundation.org/reports/future-first-amendment-2004>>. [Consulta: 21/07/2017].

Nojonen, Matt (2012). "Reasonable accommodation: why our library created voluntary kids cards." In: Nye, Valerie; Barco, Kathy (eds.). *True Stories of Censorship Battles in America's Libraries*. Chicago: American Library Association Editions, p. 64-68.

North Kansas City Public Library (2005). "Reconsideration of materials policy". <<http://www.nkcpl.org/userfiles/file/Reconsiderationpolicy.pdf> (<http://www.nkcpl.org/userfiles/file/Reconsiderationpolicy.pdf>) >. [Consulta: 30/06/2017].

Nye, Valerie; Barco, Kathy (eds.) (2012). *True Stories of Censorship Battles in America's Libraries*. Chicago: American Library Association Editions.

Pikes Peak Library District (2016). "Collection development policy". <<https://ppld.org/collection-development-policy>>. [Consulta: 14/07/2017].

San José State University School of Information (2016). "Core courses and electives". <<http://ischool.sjsu.edu/current-students/courses/core-courses-and-electives> (<http://ischool.sjsu.edu/current-students/courses/core-courses-and-electives>) > [Consulta: 14/07/2017].

UNESCO (1994). "UNESCO public library manifesto". <<http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001121/112122eo.pdf> (<http://unesdoc.unesco.org/images/0011/001121/112122eo.pdf>) >. [Consulta: 30/06/2017].

United Nations (s.d.). a. "History of the document". <<http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/> (<http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>) >. [Consulta: 23/08/2017].

United Nations (s.d.). b. "Universal declaration of human rights". <<http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/index.html> (<http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/index.html>) >.

[rights/index.html](#)) >. [Consulta 30/06/2017].

University of Iowa School of Library and Information Science (2017). "Course descriptions".
<<https://www.slis.uiowa.edu/future-students/course-descriptions>>. [Consulta 21/07/2017].

Notes

¹ Al·legacions legals que ofereixen informació al tribunal sobre una demanda concreta.

² L'American Library Association defineix una "queixa" com un intent perquè una persona o un grup elimini un material o el restringeixi. Un producte està "prohibit" quan s'eliminen aquests materials (American Library Association, 2017).

Citació recomanada

Nye, Valerie (2017). "La llibertat intel·lectual com a dret humà : la funció de les biblioteques en una societat democràtica". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 39 (desembre) . <<http://bid.ub.edu/39/nye.htm>>. [Consulta: 27-12-2017].

